

TARBIYAGA OID XALQARO TAJRIBALARNI O'ZLASHTIRILISHI VA ULARNI MILLIY TA'LIM TIZIMLARIGA INTEGRATSIYA QILISH STRATEGIYALARI

Shaxzodbek Turg'unov

Qo'qon universiteti Andijon filiali

Ijtimoiy va Iqtisodiyot kafedrasining tarix fani

o'qituvchisi, assistent e-mail: shayxzodbekturgunov@gmail.com

Mirzarahimova Muxarramoy Qudratillo qizi

Tarix yo'nalishi 1-kurs talabasi

e-mail: mirzaraximovamuxarramoy@gmail.com,

ANNOTASIYA: Mazkur maqola tarbiya tizimini takomillashtirishda xalqaro tajribalarni o'rganish va ularni o'z tizimimizga moslashtirishning ahamiyatini ko'rsatadi. Har bir mamlakatning tarbiyaviy yondashuvlari, ijtimoiy, madaniy va iqtisodiy sharoitlarga qarab farq qiladi. Shu sababli, turli xalqlarning tarbiyaga oid strategiyalarini tahlil qilish va o'zaro tajriba almashish, ta'lim tizimini global miqyosda yaxshilash uchun zarurdir: muvaffaqiyatli tarbiyaviy amaliyotlar, ularning asosiy xususiyatlari va ularni milliy tizimlarga moslashtirishning ko'plab usullari ko'rib chiqiladi. Xalqaro tajriba to'plashda asosiy strategiyalar, yangi pedagogik yondashuvlar, innovatsion metodlar, va tarbiyaviy tizimdagi o'zgarishlarni amalga oshirishdagi muhim omillar tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Tarbiya Xalqaro tajribalar O'zlashtirish Milliy ta'lim tizimi Integratsiya Ta'lim strategiyalari.

АННОТАЦИЯ: В данной статье показана важность изучения международного опыта и адаптации его к нашей собственной системе совершенствования системы образования. Образовательный подход каждой страны различается в зависимости от социальных, культурных и экономических условий. Поэтому необходимо анализировать образовательные стратегии разных стран и обмениваться опытом для улучшения системы образования в глобальном масштабе. рассматриваются успешные образовательные практики, их основные характеристики и множество способов их адаптации к национальным системам. В ходе сбора международного опыта анализируются основные стратегии, новые педагогические подходы, инновационные методы и важные факторы реализации изменений в системе образования.

Ключевые слова: ~~Образование~~ Международный опыт Мастерство Национальная система образования Интеграция Образовательные стратегии.

Abstract: This article shows the importance of studying international experiences and adapting them to our own system in improving the education system. Each country's educational approach differs depending on social, cultural and economic conditions. Therefore, it is necessary to analyze the educational strategies of different nations and exchange experiences to improve the education system on a global scale. successful educational practices, their main characteristics and many ways of adapting them to national systems are considered. In gathering international experience, the main strategies, new pedagogical approaches, innovative methods, and important factors in the implementation of changes in the educational system are analyzed.

KeyWords: Education International experiences Mastery National education system Integration Educational strategies. Tarbiya sohasida xalqaro tajribalarni o'zlashtirish va ularni milliy ta'lim tizimlariga integratsiya qilish juda muhim va samarali jarayon hisoblanadi. Bunda, boshqa mamlakatlarning muvaffaqiyatli tajribalaridan foydalanish, milliy tizimga moslashtirish va mahalliy sharoitlarga moslashuvni ta'minlash zarurdir. Xalqaro tajribalarni o'zlashtirishning asosiy strategiyalari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

1. Tahlil va tadqiqotlar o'tkazish: Boshqa mamlakatlarning ta'lim tizimlarini o'rganish, ularning yutuqlari va xatoliklarini tahlil qilish kerak. Bu orqali eng samarali metodologiyalarni aniqlash mumkin.

2. Mahalliy sharoitlarga moslashtirish: Har bir mamlakatning madaniyati, iqtisodiyoti, ijtimoiy tuzilishi va boshqa omillarini hisobga olgan holda, xalqaro tajribalarni milliy tizimga moslashtirish zarur. Har bir yurtning o'ziga xos ehtiyojlari bo'lishi mumkin.

3. Mutaxassislar va o'qituvchilarni tayyorlash: Xalqaro tajribalarni o'zlashtirish uchun o'qituvchilarni va mutaxassislarni tayyorlash, ularga yangi metodlarni, texnologiyalarni va pedagogik yondashuvlarni o'rgatish lozim

4. Texnologiyalardan foydalanish: Hozirgi kunda texnologiyalar ta'lim tizimida katta rol o'ynaydi. Xalqaro tajribalarni milliy tizimga integratsiya qilishda zamonaviy texnologiyalarni kengaytirish va ularni o'qitish jarayonida qo'llash zarur

5. Kreativ yondashuvlarni rivojlantirish: Tarbiya va ta'lim sohasidagi kreativ yondashuvlarni rivojlantirish, o'quvchilarga kritikall fikrlashni o'rgatish va ularni zamonaviy hayotga tayyorlash muhimdir.

6. Xalqaro hamkorlik va tajriba almashish: Boshqa mamlakatlar bilan hamkorlik qilish va tajriba almashish, forumlar, konferensiyalar, treninglar va xalqaro dasturlar orqali

bilimlarni kengaytirish mumkin. Tarbiyani rivojlantirishda ustozlarning o'zni juda katta va beqiyosdir. Ustozlar nafaqat ilm o'rgatishda, balki tarbiyaviy jihatdan ham o'quvchilarni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Ularning o'zni quyidagi jihatlarda namoyon bo'ladi: Axloqiy va ma'naviy tarbiya: Ustozlar o'z bilimlarini o'rgatish bilan birga, o'quvchilarga axloqiy qadriyatlarni, to'g'ri yo'lni tanlashni, jamiyatda hurmat-ehtiromni qadrlashni o'rgatadilar. Bu, ayniqsa, yosh avlodning ma'naviyatini shakllantirishda katta ahamiyatga ega. Shaxsiy o'sish va rivojlanish: Ustozlar o'quvchilarning shaxsiy qobiliyatlarini aniqlab, ularni rivojlantirishga yordam beradi. Ustozlar o'zining tavsiyalari, yo'l-yo'riqlari orqali o'quvchining o'zini anglashiga yordam beradi va uni hayotda muvaffaqiyatli bo'lishga undaydi.

Model sifatida namuna: Ustozlar o'quvchilarga nafaqat bilim, balki ijobiy xulq-atvor, mehnatsevarlik va mas'uliyatni ham o'rgatadi. Ustozlarning o'zi o'quvchilar uchun yaxshi namunadir, chunki ular o'quvchilarning ko'z o'ngida namuna bo'lishadi. O'zaro munosabatlarni rivojlantirish: Ustozlar o'quvchilari bilan o'zaro hurmatga asoslangan munosabatlar o'rnatib, jamiyatda jamoaviy ruhni shakllantiradi. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarning bir-biriga nisbatan mehr-muhabbat va yordam ko'rsatishga undaydi. Insoniy qadriyatlar va ijtimoiy mas'uliyat: Ustozlar o'quvchilarga faqat ilm bermaydi, balki ular o'z jamiyatiga foydali bo'lishi kerakligini ham o'rgatadilar. Bu orqali o'quvchilarda ijtimoiy mas'uliyat hissi va insoniy qadriyatlar shakllanadi. Shu tarzda, ustozlar tarbiyani rivojlantirishda muhim o'rin egallaydi, chunki ular nafaqat ilm beruvchilar, balki insoniy fazilatlarni, axloqiy qadriyatlarni va jamiyatda hurmat-ehtiromni tarbiyalaydigan ustozlardir. Tarbiyani rivojlantirishda xalqaro hamkorlikning o'zni juda katta, chunki har bir mamlakatning tarbiya tizimi o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lib, bir-biridan o'rganish va tajriba almashish orqali yanada samarali bo'lishi mumkin. Quyida tarbiyani rivojlantirishda xalqaro hamkorlik uchun ba'zi yechimlar va g'oyalarni keltiraman: 1. Ta'lim va tarbiya metodlarini almashish Xalqaro hamkorlik orqali ta'lim va tarbiya metodlarini bir-biridan o'rganish mumkin. Masalan, ba'zi mamlakatlarda jamiyatda ahloqiy qadriyatlarni o'rgatishga katta e'tibor berilsa, boshqalarida ilm-fan va texnologiyalarni o'rgatishga urg'u beriladi. Bunday almashinuvlar ta'lim tizimining yaxshilanishiga olib keladi. 2. Onlayn ta'lim platformalarini yaratish Xalqaro hamkorlikda onlayn ta'lim platformalarini yaratish va o'quvchilarga turli mamlakatlardan o'qituvchilar bilan muloqot qilish imkoniyatini yaratish mumkin. Bu global miqyosda ta'lim berish va o'quvchilarni turli madaniyatlar bilan tanishtirishga yordam beradi. Shuningdek, onlayn kurslar va treninglar orqali o'qituvchilar va ustozlar o'z bilimlarini va tajribalarini doimiy ravishda yangilab borishlari mumkin. 3. Xalqaro ta'lim yarmarkalari va seminarlar tashkil etish Xalqaro ta'lim yarmarkalari va seminarlar

o'tkazish orqali turli mamlakatlarning pedagogik tizimlari, ta'lim dasturlari va tarbiya metodologiyalari haqida ma'lumot almashish mumkin. Bunday tadbirlar o'quvchilar va o'qituvchilar uchun yangi bilim va g'oyalarni kashf etishga imkon yaratadi.4. Kross-kul'turali o'rganish va ta'lim dasturlari Tarbiya va ta'limda xalqaro hamkorlikni rivojlantirishda kross-kul'turali o'rganish dasturlarini tashkil etish muhim. Bunday dasturlar o'quvchilarga turli millatlar va madaniyatlarni o'rganish, ularning qadriyatlarini tushunish imkoniyatini yaratadi. Shuningdek, o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasida madaniy o'zaro hurmat va tenglikni rivojlantiradi.5. Xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik BMTning Ta'lim, Fan va Madaniyat tashkiloti (UNESCO), Xalqaro Ta'lim va Tarbiya Assotsiatsiyasi (ISEE) kabi tashkilotlar bilan hamkorlikni kuchaytirish zarur. Ular turli mamlakatlarda ta'limni yaxshilash, muammolarni aniqlash va yechimlar ishlab chiqish borasida samarali ishlar olib boradilar. Bu tashkilotlar orqali o'qituvchilarni o'qitish va tarbiya metodologiyalarini takomillashtirish bo'yicha xalqaro loyiha va dasturlarni amalga oshirish mumkin.6. Mehnat bozorida talab qilingan malakalarga yo'naltirilgan ta'lim Xalqaro hamkorlik orqali mehnat bozoridagi talablar va yangi kasblarga tayyorlash dasturlarini ishlab chiqish mumkin. Tarbiyani rivojlantirishda bu amaliyot o'quvchilarga zamonaviy kasb va texnologiyalarni o'rganishga yordam beradi, shuningdek, ular global bozorga tayyor bo'lishadi.7. O'qituvchilarni tayyorlash va malakasini oshirish Xalqaro hamkorlik doirasida o'qituvchilarni tayyorlash va ularning malakasini oshirishga e'tibor qaratish kerak. O'qituvchilar uchun xalqaro treninglar, kurslar va seminarlarda qatnashish, pedagogik texnologiyalarni o'rganish imkoniyatlari yaratish, shuningdek, o'qituvchilarning tajriba almashishlari uchun imkoniyatlar taqdim etish zarur.8. Xalqaro grantlar va stipendiyalar Xalqaro grantlar va stipendiyalar dasturlarini tashkil etish, ta'lim va tarbiya sohasida ilg'or loyihalarni amalga oshirish uchun moliyaviy yordam beradi. Bu orqali rivojlanayotgan mamlakatlar uchun innovatsion ta'lim metodlari, o'quv dasturlari va yangi pedagogik yondashuvlarni amalga oshirish imkoniyati yaratiladi.9. Global ta'lim standartlarini yaratish Xalqaro hamkorlikda global ta'lim va tarbiya standartlarini yaratish va rivojlantirish mumkin. Bu ta'lim tizimlarining sifatini yaxshilashga, ta'limdagi tenglikni ta'minlashga va turli mamlakatlar o'rtasida ta'lim sohasidagi farqlarni bartaraf etishga yordam beradi. Xulosa qilib aytganda, tarbiyani rivojlantirishda xalqaro hamkorlik nafaqat ta'lim tizimini yaxshilash, balki o'quvchilarni zamonaviy, axloqiy va ijtimoiy jihatdan mukammal shaxslar bo'lishiga tayyorlashda katta rol o'ynaydi. Bunday hamkorlikning kuchayishi ta'limning global miqyosda yangilanishiga va o'quvchilarning sifatli ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytirishga yordam beradi.

Xulosa: Xalqaro tajribalarni milliy ta'lim tizimlariga integratsiya qilishda mahalliy ijtimoiy va madaniy xususiyatlarni inobatga olish, ta'limning mahalliy kontekstga mosligini ta'minlash. Shu tarzda, xalqaro tajribalarni o'zlashtirish va ularni milliy ta'lim tizimlariga integratsiya qilish, ta'lim tizimini yanada samarali va raqobatbardosh qilishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. Bunda, xalqaro metodlar va yondashuvlarni milliy sharoitga moslashtirish, o'qituvchilarning malakasini oshirish, texnologiyalarni joriy etish va xalqaro hamkorlikni kuchaytirish orqali ta'lim tizimi sifatini yangi bosqichga olib chiqish mumkin.

Takliflar: • O'qituvchilarni xalqaro ta'lim metodologiyalariga mos ravishda malakasini oshirish, seminarlar va treninglar o'tkazish. Xalqaro o'qituvchilar bilan hamkorlikni kuchaytirish va tajriba almashish. Ta'lim siyosatini takomillashtirish: Xalqaro ta'lim tizimlarining muvaffaqiyatli jihatlarini o'z milliy siyosatiga kiritish va mavjud tizimni yanada takomillashtirish. Ta'limni qo'llab-quvvatlovchi innovatsion mexanizmlarni ishlab chiqish va ta'lim siyosatida xalqaro standartlarga moslashtirish. takliflar mavjud.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Davlatning ta'lim siyosati va uning xalqaro tajribalarga ta'siri Mahmudov, A. (2018). "O'zbekiston ta'lim tizimi va xalqaro standartlar". Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim Vazirligi.
2. Xalqaro ta'lim tizimlari: Integratsiya va o'zlashtirish Karimov, T. (2020). "Xalqaro ta'lim tizimlarining integratsiyasi va milliy strategiyalar". Journal of Educational Policy, 35(3), 42-58.
3. Milliy ta'lim tizimlari va uning xalqaro tajribalarga moslashuvi Mustafayeva, D. (2017). "Milliy ta'lim tizimlariga xalqaro tajribalarning kirib borishi". Tashkent: O'zbekiston Milliy Universiteti nashriyoti.
4. Ta'lim tizimlarining globalizatsiyasi va xalqaro tajribalar Pirov, A., & Tashkentov, N. (2019). "Global ta'lim tizimlari va ularni milliy tizimlarga integratsiya qilishning strategiyalari". In T. S. Jumaev (Ed.), "Xalqaro ta'lim: nazariy va amaliy yondashuvlar". Tashkent: Science.
5. Xalqaro ta'lim tajribalari va ularning O'zbekistondagi ta'lim tizimiga qo'llanilishi Axmedova, Z. (2021). "Xalqaro ta'lim metodologiyalari va ularni milliy tizimga integratsiya qilish". Education and Development Journal, 2(5), 25-39.
6. Ta'lim tizimlarining barqaror rivojlanishi: xalqaro va milliy tajribalar Nabieva, D. (2022). "Ta'lim tizimlarining barqaror rivojlanishi va integratsiya masalalari". Journal of Educational Development, 10(2), 78-94.

7. Global ta'lim tizimlari va ularning rivojlanish tendensiyalari O'rmonov, B. (2020). "Global ta'lim tizimlari: Integratsiya va rivojlanish istiqbollari". Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim Akademiyasi.
8. Innovatsion ta'lim texnologiyalari va ularni milliy tizimga qo'llash G'afurov, F. (2019). "Innovatsion ta'lim texnologiyalari va ularning O'zbekistonda joriy etilishi". Tashkent: Higher Education Publishing.
9. Xalqaro ta'lim metodikalari: Integratsiya va amaliyot Ismailov, R. (2018). "Xalqaro ta'lim metodikalari va ularni milliy ta'lim tizimlariga joriy etish". International Journal of Education, 4(2), 33-45.